

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ

сириня 2020 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

ГЛОБАЛЬНА БЕЗПЕКА ТА МІЖНАРОДНІ КОНФЛІКТИ

рівень вищої освіти: другий (магістерський)

галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність: 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

освітня програма «Міжнародна інформаційна безпека»

вид дисципліни: обов'язкова

факультет Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2020 / 2021 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“28” серпня 2020 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки Віталій СОЛОВИХ
к.ю.н., доцент кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки Любомир ЗІНЯК

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від “26” серпня 2020 року № 1

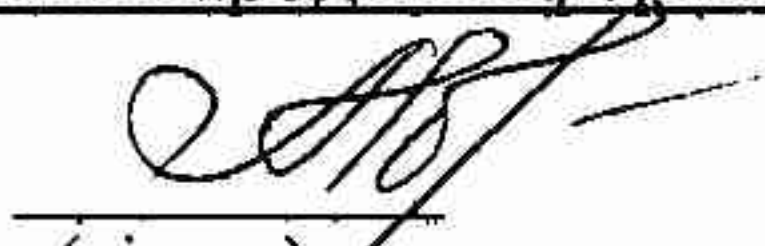
Завідувачка кафедри

(підпис)

Людмила НОВІКОВА
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
«Міжнародна інформаційна безпека»
назва освітньої програми

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародна інформаційна безпека»

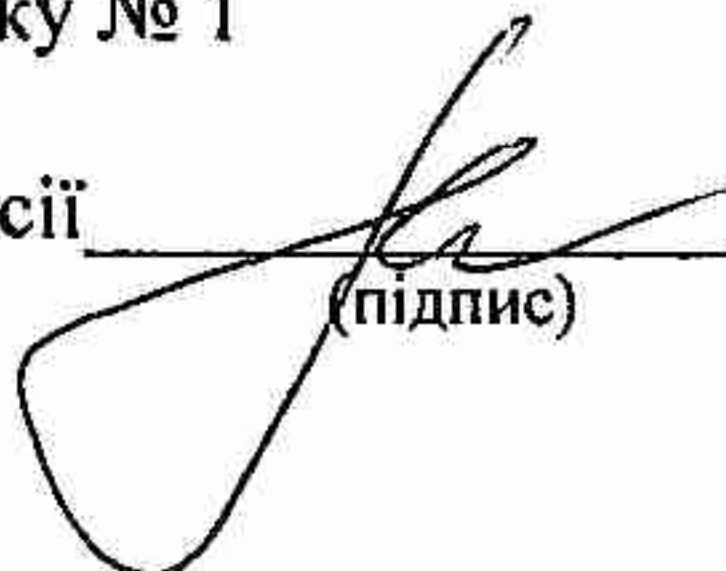

(підпис)

Людмила НОВІКОВА
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “28” серпня 2020 року № 1

Голова науково- методичної комісії

(підпис)

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА
(ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Глобальна безпека та міжнародні конфлікти» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародна інформаційна безпека» підготовки магістра за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є ознайомлення здобувачів із концептуальними засадами глобальної безпеки, основними проблемами, що виникають у ході конфліктів між суб'єктами міжнародних відносин та з характером і природою виникнення міжнародних конфліктів у контексті забезпечення міжнародної та національної безпеки.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

- формування наступних фахових компетентностей:

ФК1. Поглибленні знання про природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики;

ФК3. Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному;

ФК4. Поглиблені знання про теоретичні та прикладні дослідження міжнародних відносин і світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях;

ФК7. Здатність провадити прикладні аналітичні розробки проблем міжнародних відносин та світової політики, фахово готувати аналітичні матеріали та довідки.

ФК11. Здатність виробляти підходи до розв'язання проблем і завдань у сфері міжнародних відносин, міжнародної та національної безпеки, зовнішньої політики (зокрема, міжнародних і внутрішньодержавних конфліктів).

1.3. Кількість кредитів – 3

1.4. Загальна кількість годин – 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	-й
Семестр	
3-й	-й
Лекції	
10 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
10 год.	год.
Лабораторні заняття	
	год.
Самостійна робота	
70 год.	год.
Індивідуальні завдання	
- год.	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі мають досягти наступних результатів:

ПРН36. Знання особливостей побудови глобальної безпеки та природи міжнародних конфліктів / знання основ інформаційної геополітики.

ПРН43. Оцінювати та аналізувати глобальну безпеку та природу сучасних міжнародних конфліктів / володіти основами інформаційної геополітики.

ПРН50. Здійснювати всебічний аналіз глобальної безпеки, причин і наслідків сучасних міжнародних конфліктів / здійснювати аналіз основних складових інформаційної геополітики.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Теорія та практика проблем глобальної безпеки. Феномен міжнародного конфлікту у світовій політиці.

Роль безпеки для суверенітету держави, стабільності в регіоні, миру у світі. Основні проблеми міжнародної безпеки. Філософський, політологічний та правовий зміст національної та міжнародної безпеки. Основні поняття та категорії системи безпеки. Безпека як соціальна система. Теоретичні підходи до сутності міжнародних конфліктів. Взаємозв'язок з між національними інтересами та міжнародними конфліктами. Гносеологія виникнення напруги у міжнародних відносинах.

Міжнародні конфлікти в системі сучасних міжнародних відносин. Проблема наукового визначення міжнародного конфлікту. Суб'єкти та характерні особливості міжнародного конфлікту. Міжнародна криза як специфічна форма міжнародного конфлікту. Зв'язок насилля та міжнародного конфлікту.

Тема 2. Основні концепції системи безпеки. Структура та класифікація міжнародних конфліктів.

Поняття концепцій безпеки. Система національної і колективної безпеки. Науково-теоретичні концепції проблем безпеки. Концепція національної та міжнародної безпеки. Політичний та соціальний підходи до формування системи безпеки. Суб'єкти та об'єкти безпеки. Система забезпечення безпеки. Критерії безпеки. Проблема визначення загроз безпеці держави, регіону, світу. Потенційні загрози національній безпеці. Поняття потенціалу безпеки та його складники. Критерії і пріоритети міжнародної та національної безпеки

Класифікація та види міжнародних конфліктів. Основні типи міжнародних конфліктів. Вплив особливостей структури біполярної системи міжнародних відносин на появу окремих типів міжнародних конфліктів. Конструктивні та деструктивні функції міжнародних конфліктів. Структура міжнародного конфлікту. Фази міжнародного конфлікту. Фази наростання міжнародної напруги. Альтернативні варіанти розвитку міжнародної кризи.

Тема 3. Військово-політична безпека. Аналіз міжнародних конфліктів.

Поняття військово-політичної безпеки: воєнна політика, оборонна політика, геостратегія, воєнно-політичні інтереси, воєнно-політичні відносини. Військове співробітництво, воєнно-політична обстановка, воєнно-політичний блок, воєнно-політичні концепції, воєнні доктрини, воєнно-стратегічні концепції, міжнародно-правові гарантії, суб'єкти воєнної політики, засоби та ресурси забезпечення воєнно-політичної безпеки, воєнний потенціал. Збройні сили як інститут забезпечення воєнно-політичної безпеки. Воєнно-політична стабільність, воєнно-політичний конфлікт, воєнно-політична криза,

Конфлікт і криза у міжнародних відносинах. Класифікація міжнародних криз. Міжнародні економічні конфлікти. Міжнародні енергетичні конфлікти. Міжнародні політичні конфлікти. Міжнародні релігійні конфлікти, Міжнаціональні конфлікти. Основні рівні аналізу міжнародних конфліктів. Теорія силової рівноваги в аналізі міжнародних конфліктів. Теорії гегемоністичної стабільності та перетікання силових ресурсів.

Тема 4. Сучасні колективні та регіональні системи безпеки. Міжнародні та транснаціональні конфлікти.

Формування сучасної системи безпеки у Європі. Міжнародні системи військової безпеки. Роль НАТО у формуванні та підтриманні європейської і світової безпеки. Сучасні процеси політичної глобалізації та економічної інтеграції з позицій міжнародної безпеки. Проблеми необхідності формування нової системи безпеки. Геополітичні зміни сучасної системи міжнародної безпеки. Теоретичні засади створення міжнародних структур безпеки. Аналіз впливу міжнародних організацій на стан і перспективи розвитку простору безпеки.

Інститут розв'язання міжнародних конфліктів. Дипломатичні засоби вирішення міжнародних конфліктів. Правові засоби вирішення міжнародних конфліктів. Роль ООН у вирішенні міжнародних конфліктів. Міжнародний суд як головний судовий орган ООН.. Гуманітарна інтервенція як метод врегулювання конфліктів. Превентивна дипломатія. Основні причини поширення транснаціональних конфліктів в сучасному світі. Вплив процесів глобалізації на транснаціональні конфлікти. Типи транснаціональних конфліктів. Підходи до вирішення транснаціональних конфліктів.

Тема 5. Сучасні моделі міжнародної безпеки. Міжнародний тероризм та етнонаціональні конфлікти.

Поняття і структура міжнародної безпеки. Поняття міжнародної стабільності. Проблеми забезпечення глобальної безпеки. Характеристика сучасних загроз міжнародній системі безпеки. Міжнародні організації системи безпеки. Основні напрямки забезпечення міжнародної безпеки. Геополітичні зміни сучасної системи міжнародної безпеки. Характер системи міжнародних відносин. Теоретичні засади створення міжнародних структур безпеки. Роль ООН у системі контролю глобальної безпеки. Функції ради безпеки ООН. Регіональні міжнародні організації та їх значення у підтриманні безпеки в регіоні та світі (Європейський Союз, Західноєвропейський Союз, Рада Європи, Організація з безпеки та співробітництва в Європі, Північноатлантичний союз та ін.). Договір про колективну безпеку.

Міжнародний тероризм як фактор міжнародних відносин. Вплив структурних змін в міжнародній системі на розвиток міжнародного тероризму. Основні тенденції та форми розвитку міжнародного тероризму в постбіполярній системі міжнародних відносин. Поняття та форми націоналізму. Передумови поширення етнонаціональних конфліктів у постбіполярному світі. Основні механізми управління етнонаціональними конфліктами. Розподіл держави як засіб попередження етнонаціональних конфліктів.

3. Структура навчальної дисципліни

Назва розділів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	У тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Теорія та практика проблем глобальної безпеки. Феномен міжнародного конфлікту у світовій політиці.	18	2	2			14
Тема 2. Основні концепції системи безпеки. Структура та класифікація міжнародних конфліктів.	18	2	2			14
Тема 3. Військово-політична безпека. Аналіз міжнародних конфліктів.	18	2	2			14
Тема 4. Сучасні колективні та регіональні системи безпеки. Міжнародні та транснаціональні конфлікти.	18	2	2			14
Тема 5. Сучасні моделі міжнародної безпеки. Міжнародний тероризм та етнонаціональні конфлікти.	18	2	2			14
Разом	90	10	10			70

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Теорія та практика проблем глобальної безпеки. Феномен міжнародного конфлікту у світовій політиці.	2
2	Тема 2. Основні концепції системи безпеки. Структура та класифікація міжнародних конфліктів.	2
3	Тема 3. Військово-політична безпека. Аналіз міжнародних конфліктів.	2
4	Тема 4. Сучасні колективні та регіональні системи безпеки. Міжнародні та транснаціональні конфлікти.	2
5	Тема 5. Сучасні моделі міжнародної безпеки. Міжнародний тероризм та етнонаціональні конфлікти.	2
	Разом	10

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Тема 1. Теорія та практика проблем глобальної безпеки. Феномен міжнародного конфлікту у світовій політиці. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та доповідей.	14
3	Тема 2. Основні концепції системи безпеки. Структура та класифікація міжнародних конфліктів. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та доповідей.	14
5	Тема 3. Військово-політична безпека. Аналіз міжнародних конфліктів. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та доповідей.	14
7	Тема 4. Сучасні колективні та регіональні системи безпеки. Міжнародні та транснаціональні конфлікти. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та доповідей.	14
9	Тема 5. Сучасні моделі міжнародної безпеки. Міжнародний тероризм та етнонаціональні конфлікти. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та доповідей	14
	Разом	70

6. Індивідуальні завдання

Навчальним планом не передбачено виконання індивідуального завдання,

7. Методи контролю

Поточний контроль знань здобувачів проводиться на *практичному занятті у формі усного опитування та навчальної дискусії, виконання тестових завдань, презентацій доповідей (в тому числі за результатами групової роботи), обговорення ситуаційних завдань, захисту рефератів* тощо.

Сума нарахування балів за виконання завдань на практичному занятті складає:

Тема 1 – 4 бали: презентація доповідей – 2 бали; виконання тестових завдань – 1 бал; захист рефератів – 1 бал.

Тема 2 – 6 балів: презентація доповідей за результатами групової роботи – 2 бали (у разі відсутності на захисті робота не оцінюється); обговорення ситуаційного завдання – 2 бали; захист рефератів – 2 бали.

Тема 3 – 6 балів: обговорення ситуаційного завдання – 2 бали; презентація доповідей – 2 бали; виконання тестових завдань – 1 бал; захист рефератів – 1 бал.

Тема 4 – 4 бали: презентація доповідей за результатами групової роботи – 1 бал (у разі відсутності на захисті робота не оцінюється); виконання тестових завдань – 1 бал; захист рефератів – 1 бал.

Тема 5 – 4 бали: презентація доповідей – 2 бали; виконання тестових завдань – 1 бал; захист рефератів – 1 бал.

Поточний контроль *самостійної роботи здобувачів* проводиться у формі підготовки відповідей за навчальними питаннями теми, підготовки доповідей (в тому числі за результатами групової роботи), підготовки рефератів.

Сума балів за виконання завдань для самостійної роботи здобувачів складає:

Тема 1 – 8 балів: підготовка відповідей за навчальними питаннями теми – 2 бали; підготовка реферату – 4 бали; підготовка презентацій доповідей – 2 бали;

Тема 2 – 6 балів: підготовка відповідей за навчальними питаннями теми – 2 бали; підготовка реферату – 2 бали; підготовка презентацій доповідей – 2 бали;

Тема 3 – 6 балів: підготовка відповідей за навчальними питаннями теми – 2 бали; підготовка реферату – 2 бали; підготовка презентацій доповідей – 2 бали;

Тема 4 – 8 балів: підготовка відповідей за навчальними питаннями теми – 2 бали; підготовка реферату – 4 бали; підготовка презентацій доповідей – 2 бали;

Тема 5 – 8 балів: підготовка відповідей за навчальними питаннями теми – 2 бали; підготовка реферату – 4 бали; підготовка презентацій доповідей – 2 бали.

Схема нарахування балів зазначена в таблиці 8.1. Загальна сума балів за виконання завдань для самостійної роботи, роботу на практичних заняттях може сягати 60 балів.

У разі використання заборонених джерел на екзамені студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0 балів). У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти **екзамен в тестовій формі** (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь) **дистанційно на платформі на платформі Moodle** в дистанційному «Глобальна безпека та міжнародні конфлікти».

8. Схема нарахування балів

Таблиця 8.1

Поточний контроль (загальний бал за темами), з якого					Разом	Екзамен	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	60	40	100
12	12	12	12	12			
на практичних заняттях (бали)							
4	6	6	4	4			
самостійна робота здобувачів (бали)							
8	6	6	8	8			

Критеріями оцінювання знань за поточний контроль є успішність освоєння знань та набутих навичок на лекціях та практичних заняттях, що включає систематичність їх відвідування, здатність здобувача засвоювати категорійний апарат, навички узагальненого мислення, логічність та повноту викладання навчального матеріалу, навички творчо підходити до вирішення

поставлених завдань, активність роботи на практичних заняттях, рівень знань за результатами опитування на практичних заняттях, самостійне опрацювання тем у цілому чи окремих питань.

Розрахункова шкала для оцінювання роботи здобувачів за поточним контролем:

Кількість балів	Критерії оцінювання
45-60	Систематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність пропусків занять без поважної причини, відпрацювання тем практичних занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного практичного заняття, висока активність роботи на практичному занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, вміння мислити абстрактно і узагальнено, здатність публічно представити матеріал.
31-44	Систематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність пропусків занять без поважних причин, відпрацювання тем практичних занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного практичного заняття, висока активність роботи на практичному занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді з несуттєвими помилками при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, здатність публічно представити матеріал
26-30	Наявність пропущених лекцій та практичних занять, відпрацювання тем пропущених практичних занять, виконання завдань до кожного практичного заняття, активна робота на практичних заняттях, засвоєння основних положень курсу, допущення декількох незначних помилок при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
21-25	Наявність пропущених лекцій та практичних занять, відпрацювання тем пропущених та практичних занять, епізодична відсутність виконання завдань, участь у роботі на практичних заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу, неповні відповіді при виконанні завдань, складності при визначенні теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
16-20	Несистематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність на заняттях без поважних причин, наявність декількох невідпрацьованих тем пропущених практичних занять, епізодична відсутність виконаних завдань, участь у роботі на практичних заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення помилок при виконанні завдань, великі складності при визначенні теоретичних питань на які розраховані завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
11-15	Епізодичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність на заняттях без поважної причини, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та практичних занять. епізодична відсутність виконаних завдань, пасивна робота на практичних заняттях (участь у роботі останніх лише за наявності стимулу з боку викладача), наявність певного уявлення щодо матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення значної кількості помилок при виконання завдання, невміння визначити теоретичні питання, на які розраховано завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.

6-10	Систематичні пропуски лекцій та практичних занять без поважних причин, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та практичних занять. систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на практичних заняттях, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдань, нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання.
0-5	Систематичні пропуски лекцій та практичних занять без поважних причин, теми пропущених лекцій та практичних занять не відпрацьовані, систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на практичних заняттях, відсутність знань, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдання. Нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання, невміння публічно представити матеріал.

Здобувачі, знання яких оцінені мінімально необхідною для складання екзамену кількістю балів, не мають право на виконання додаткових завдань для підвищення отриманої кількості балів.

Здобувачі, які були відсутні на лекції чи практичному занятті, або отримали незадовільну оцінку, відпрацьовують пропущене заняття або незадовільну оцінку викладачу у дні його консультацій за графіком, затвердженим кафедрою

Для відпрацювання здобувач зобов'язаний надати індивідуально виконане завдання за темою пропущеного заняття та продемонструвати належний рівень теоретичної підготовки за темою заняття, яке відпрацьовується.

Оцінювання знань та умінь здобувачів при **підсумковому** контролі здійснюється відповідно наступним критеріям:

Кількість балів	Критерії оцінювання
35-40	Здобувач цілком і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
29-34	Здобувач достатньо повно і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує термінологією і поняттями, демонструє знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
18-28	Здобувач розкрив питання у загальних рисах, але спостерігаються деякі упущення при відповіді на питання, обґрунтування неточні. Не підтверджуються достатньо обґрунтованими доказами.
10-17	Здобувач розкрив питання у загальних рисах, розуміє їхню сутність, намагається робити висновки, але при цьому слабо орієнтується в джерелах, припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно.
0-9	Здобувач не в змозі дати відповідь на поставлені запитання, або відповідь не правильна, не розуміє суть питання. Не ознайомлений з джерелами. Не може зробити висновків.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90-100	Відмінно
70-89	Добре
50-69	Задовільно
1-49	Незадовільно

9. Рекомендована література

Основна література

1. Багінський А.В. Заходи держави у постконфліктному суспільстві // Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Політологія. Соціологія. Право: зб. наук. праць. – Київ, 2019. – № 1 (41). – С. 17-21. Принт», 2016. – № 1/2 (29/30). – С. 19-25.
2. Бартош А. А. Основы международной безопасности. Организации обеспечения международной безопасности /А. А. Бартош. — М. : Издательство Юрайт, 2018. — 247 с.
3. Брусиловська О.І., Бурдяк В.І., Зайцева М.В. **Стратегічне партнерство в міжнародних відносинах**. Монографія – К. : Вадекс, 2018. – 542 с.
4. Глобальна та національна безпека: підручник / за заг. ред. Г.П.Ситника, Ю.В.Ковбасюка. – К.: НАДУ, 2016. – 781 с.
5. Калдор М. Новые и старые войны: организованное насилие в глобальную эпоху / М. Калдор. – М.: Изд-во Института Гайдара, 2015. – 416 с.
6. Кіссінджер Г. Світовий порядок. Роздуми про характер націй в історичному контексті. – К.: Наш Формат, 2018. – 320 с
7. Коломієць О.В. Концепт міжнародної безпеки в контексті глобалізації: монографія / О.В. Коломієць, – К.: Вид-во КиМУ, 2013. – 427 с.
8. Кононенко В.П., Новікова Л.В. Фінансування тероризму – загроза для міжнародних відносин, практика міжнародного суду ООН та суду ЄС // Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна. – 2018. - №7. – С. 55-59.
9. Лісовський П.М. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація: навч. посіб. / П.М. Лісовський. – К.: Кондор-Видавництво, 2017. – 156 с.
10. Міжнародні відносини та світова політика: підручник / В.А. Манжола, В.Ю. Крушинський, С.П. Галака та ін.; за ред. В.А. Манжолі. – К.: Знання, 2014. – 662 с.
11. Шамраєва В.М. Основні теоретичні підходи до дослідження еволюції концепту міжнародної безпеки // Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна. Серія «Міжнародні економічні відносини». – 2018. - №8. – С. 88-94.
12. Booth K. Theory of World Security / K. Booth. — Cambridge University Press, 2007. - 496 p.
13. Buzan B., Wæver O. Regions and Powers: The Structure of International Security / B. Buzan, O. Wæver Cambridge: Cambridge University Press, 2004 — 596 p.
14. Kazanský R. The Theory of Conflicts: Textbook / Rastislav Kazanský. — Banská

Bystrica: Matej Bel University, 2015. – 186 p.

15. Kazanský R. The Theory of Conflicts: Textbook / Rastislav Kazanský. — Banská Bystrica: Matej Bel University, 2015. – 186 p.

Допоміжна література

1. Базове дослідження із застосування правосуддя перехідного періоду в Україні: монографія / за заг. ред. А. П. Буценка, М. М. Гнатовського. – К.: «РУМЕС», 2017. – 592 с.
2. Задорожна М. Вирішення конфліктів як основа демократизації суспільної свідомості та підвищення ефективності державного управління // «Демократичне врядування». Науковий вісник. – 2014. – Вип. 14. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeVr_2014_14_12
3. Зовнішньополітичні та комунікативні технології. Підручник. – К. : Центр вільної преси, 2016. – 416 с. Авторський колектив: Макаренко Є. А., Рижков М. М., Піпченко Н. О., Москаленко Т. В., Кучмій О. П., Сербіна Н. Ф., Сербіна К. Ю., Фролова О. М., Шевченко О. В.
4. Зовнішня та безпекова політика США: аналітичні дослідження. Монографія / Макаренко Є. А., Рижков М. М., Погорська І. І., Піпченко Н. О. – К. : Центр вільної преси, 2016. – 456 с.
5. Ледерак Дж. П. Розбудова миру: стале примирення в розділених суспільствах. Пер. з англ. Д. Каратєєва та Л. Лозової. – К.: Дух і літера, 2019. – 256 с.
6. Головченко В. І., Копійка В. В., Макаренко Є. А. **Регіональні стратегії США і Європи: зовнішньополітичний і безпековий вимір**. Монографія.– К. : Центр вільної преси, 2016. – 528 с.
7. Макаренко Є. А., Рижков М. М., Піпченко Н. О. **Комунікативні тренди міжнародних відносин**. Монографія – К. : Центр вільної преси, 2016. 8.– 614 с.
8. Любовець Г. Національна безпека та її інформаційна складова / Григорій Любовець, Валерій Король // Мова і суспільство. – 2016. – Випуск 7. – С. 95-107. 12
9. Саміт НАТО у Варшаві: підсумки й уроки. URL: https://www.ukrinform.ua/rubric-other_news/2049186-samit-nato-u-varsavipidsumki-j-uroki.html (дата звернення: 20.09.2018). NATO Policy for the Protection of Civilians. URL: https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_133945.htm (дата звернення: 20.09.2018).
10. Ярміш Н.О. Поняття громадської безпеки. Вісник кримінологічної асоціації України. К., 2015. Вип. 3 (№ 11). С. 236.
11. Кушнір Д. В. Безпековий фактор формування регіональної системи міжнародних відносин у Перській затоці (Рукопись) : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. політ. наук [спец.]. - К., 2011
12. Коппель О.А., Пархомчук О.С. Міжнародні системи. Світова політика. Київ: ФАДА, ЛТД. - 2015. -224 с.
13. Капітоненко М.Г. Традиційні міждержавні та внутрішні конфлікти в постбіполярній системі міжнародних відносин // Актуальні проблеми міжнародних відносин. - Вип. 36, част. 2.- К.: ІМВ, 2014. - С. 37-43.
14. Трансформація міжнародної безпеки: сучасні виклики та загрози. Матеріали міжнародної наукової конференції. Львів, 22-23 березня 2018 р. / Упорядники: М. Мальський, Р. Вовк, О. Кучик, П. Байор. - Львів: Факультет міжнародних відносин ЛНУ імені Івана Франка, 2018. - 187 с.

15. Пелих А. О. Воєнно-політичні моделі держав в управлінні національною безпекою євроатлантичних і пострадянських країн. Дисертація на здобуття наукового ступеня к.держ.упр. - К., 2017.

16. Reparations in Columbia: where to? Mapping the Colombian Landscape of Reparations for Victims of the Internal Armed Conflict: Policy paper, February, 2019. – Mode of access: <https://reparations.qub.ac.uk/assets/uploads/ColombiaReparationsPolicyReportFORAPPRO> Selby, J. «The myth of liberal peace-building» // Conflict, Security & Development, Vol. 13. No. 1. – 2013 – pp.57-86.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Центр глобального миру і врегулювання конфліктів (Center for Global Peace and Conflict Studies). - <http://www.cgpacs.uci.edu>.
2. Центр дослідження міжнародних відносин. - <http://edu.cirs.kiev.ua>.
3. Центр з питань миру і конфліктів - <http://www.centrepeaceconflictstudies.org/publications>.
4. Міністерство закордонних справ України - <https://mfa.gov.ua/ua>.

11. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;
- дистанційно на платформі проводяться практичні, індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;
- аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 10% практичних занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО здобувачам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти екзамен у **тестовій формі дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Глобальна безпека та міжнародні конфлікти».

12. Перелік екзаменаційних питань

1. Роль глобальної безпеки для суверенітету держави, стабільності в регіоні, миру у світі.
2. Основні проблеми міжнародної безпеки.
3. Філософський, політологічний та правовий зміст національної та міжнародної безпеки.
4. Основні поняття та категорії системи безпеки.
5. Теоретичні підходи до сутності міжнародних конфліктів.
6. Взаємозв'язок з між національними інтересами та міжнародними конфліктами.
7. Гносеологія виникнення напруги у міжнародних відносинах.
8. Теоретичні підходи до сутності міжнародних конфліктів.

9. Історичні етапи виникнення напруги у міжнародних конфліктах.
10. Поняття та структура міжнародного конфлікту.
11. Особливості філософського знання про міжнародний конфлікт.
12. Типологія філософських поглядів стосовно конфлікту.
13. Причини виникнення міжнародних конфліктів.
14. Теологічні концепції міжнародних конфліктів.
15. Поняття концепцій безпеки.
16. Системи національної і колективної безпеки.
17. Науково-теоретичні концепції проблем безпеки.
18. Концепція національної та міжнародної безпеки.
19. Політичний та соціальний підходи до формування системи безпеки.
20. Суб'єкти та об'єкти безпеки. Система забезпечення безпеки.
21. Критерії безпеки. Проблема визначення загроз безпеці держави, регіону, світу.
22. Потенційні загрози національній безпеці.
23. Поняття потенціалу безпеки та його складники. Критерії і пріоритети міжнародної та національної безпеки.
24. Погляди політичного реалізму на причини міжнародних конфліктів.
25. Методологія дослідження міжнародних конфліктів: загальний огляд.
26. Типологія міжнародних конфліктів: критерії та підходи.
27. Основні типи сучасних міжнародних конфліктів.
28. Поняття військово-політичної безпеки: воєнна політика, оборонна політика.
29. Геостратегія, воєнно-політичні інтереси, воєнно-політичні відносини.
30. Військове співробітництво, воєнно-політична обстановка, воєнно-політичний блок.
31. Воєнно-політичні концепції, воєнні доктрини, воєнно-стратегічні концепції.
32. Міжнародно-правові гарантії, суб'єкти воєнної політики,
33. засоби та ресурси забезпечення воєнно-політичної безпеки, воєнний потенціал.
34. Збройні сили як інститут забезпечення воєнно-політичної безпеки.
35. Воєнно-політична стабільність, воєнно-політичний конфлікт, воєнно-політична криза.
36. Формування сучасної системи безпеки у Європі.
37. Міжнародні системи військової безпеки.
38. Роль НАТО у формуванні та підтриманні європейської і світової безпеки.
39. Сучасні процеси політичної глобалізації та економічної інтеграції з позицій міжнародної безпеки.
40. Проблеми необхідності формування нової системи безпеки.
41. Геополітичні зміни сучасної системи міжнародної безпеки.
42. Теоретичні засади створення міжнародних структур безпеки.
43. Аналіз впливу міжнародних організацій на стан і перспективи розвитку простору безпеки.
44. Поняття і структура міжнародної безпеки. Поняття міжнародної стабільності.
45. Проблеми забезпечення глобальної безпеки.
46. Конструктивний потенціал конфліктів і міжнародна безпека.
47. Передумови поширення етнонаціональних конфліктів у постбіполярному світі.
48. Основні механізми управління етнонаціональними конфліктами.

49. Вплив кризи американського лідерства на міжнародну конфліктогенність.
50. Основні джерела дестабілізації та ризику у постбіполярній системі міжнародних відносин.
51. Вплив процесів глобалізації на транснаціональні конфлікти.
52. Типи транснаціональних конфліктів.
53. Міжнародні організації системи безпеки.
54. Основні напрямки забезпечення міжнародної безпеки.
55. Геополітичні зміни сучасної системи міжнародної безпеки.
56. Теоретичні засади створення міжнародних структур безпеки.
57. Роль ООН у системі контролю глобальної безпеки.
58. Функції ради безпеки ООН.
59. Міжнародні безпекові організації та їх значення у підтриманні безпеки в регіоні та світі.
60. Договір про колективну безпеку.